

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 25CoCsp/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6418202067
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Púchovská
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6418202067.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Púchovskej a členiek senátu JUDr. Miriam Boborovej Sninskej a Mgr Radoslavy Strhárskej, v právnej veci žalobkyne L. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX/X, XXX XX F. U., právne zastúpenej AK JUDr. Andrea Slezáková s.r.o., so sídlom Robotnícka 10, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 860 999, proti povinnému POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpenému JUDr. Katarínou Hegedušovou, advokátkou, Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, o vyslovenie neplatnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 7Csp/61/2018-126 zo dňa 9. augusta 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 7Csp/61/2018-126 zo dňa 9. augusta 2019 v napadnutej časti prvej výrokovej vety m e n í tak, že žalobu o určenie, že Zmluva o úvere č. 606100307 zo dňa 31.08.2010 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je absolútne neplatná z a m i e t a .

II. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 7Csp/61/2018-126 zo dňa 9. augusta 2019 v napadnutej časti druhej výrokovej vety m e n í tak, že žalobu o určenie, že rozhodcovská zmluva zo dňa 31.08.2010 uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je absolútne neplatná z a m i e t a .

III. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 7Csp/61/2018-126 zo dňa 9. augusta 2019 v napadnutej časti tretej výrokovej vety m e n í tak, že žalobu o určenie, že zmenka registrovaná pod č. 606100307, vystavená dňa 31.08.2010 žalobkyňou Stanislavou Lontošovou, s miestom podnikania Lintich 1385/7, 969 01 Banská Štiavnica, ako vystaviteľkou, s miestom vystavenia zmenky Banská Štiavnica na sumu 3.163,61 Eur, splatná spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava je absolútne neplatným právnym úkonom z a m i e t a .

IV. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 7Csp/61/2018-126 zo dňa 9. augusta 2019 v napadnutej časti štvrtej výrokovej vety p o t v r d z u j e .

V. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie.

VI. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom prvou výrokovou vetou určil, že Zmluva o úvere pod číslom 606100307 zo dňa 31.08.2010, uzatvorená medzi žalobcom L. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX/X, XXX XX F. U. a žalovaným POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO : 35 807 598 je absolútne neplatná. Druhou výrokovou vetou určil, že rozhodcovská zmluva zo

dňa 31.08.2010 uzatvorená medzi žalobcom L. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX/X, XXX XX F. U. a žalovaným POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava, IČO : 35 807 598 je absolútne neplatná. Treťou výrokovou vetou určil, že zmenka registrovaná pod číslom 606100307, vystavená dňa 31.08.2010 žalobkyňou ako vystaviteľkou Stanislavou Lontošovou, s miestom podnikania Lintich 1385/7, 969 01 Banská Štiavnica, s miestom vystavenia zmenky Banská Štiavnica na sumu 3.163,61 Eur, splatná spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO : 35 807 598, so sídlom Pribinova č. 25, 811 09 Bratislava je absolútne neplatným právnym úkonom. Štvrtou výrokovou vetou žalovanému uložil povinnosť uhradiť žalobkyňi istinu vo výške 3.544,42 Eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Piatou výrokovou vetou žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa žalobou zo dňa 11.04.2018 v spojení doplnením žaloby domáhala v súlade s § 137 písm. a), c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) určenia absolútnej neplatnosti právneho úkonu, a to Zmluvy o úvere č. 606100307 zo dňa 31.08.2010 uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným (ďalej len „zmluva o úvere“), Rozhodcovskej zmluvy zo dňa 31.08.2010 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným (ďalej len „rozhodcovská zmluva“), absolútnej neplatnosti Zmenky č. 606100307, vystavenej dňa 31.08.2010 na sumu 3.163,63 Eur (ďalej len „zmenka“) a vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 3.544,42 Eur.

3. V posudzovanej veci súd prvej inštancie prioritne skúmal existenciu, resp. neexistenciu naliehavého právneho záujmu na strane žalobkyne. Konštatoval, že na strane žalobkyne nesporne naliehavý právny záujem na určení absolútnej neplatnosti právnych úkonov existuje, nakoľko napriek trestnému konaniu v prípade neuplatnenia civilnoprávneho nároku na vyslovenie neplatnosti právnych úkonov, by bolo možné charakterizovať postavenie žalobkyne ako ohrozené, právne neisté a vzhľadom na okolnosť že v čase podania žaloby boli realizované na základe exekučného konania zrážky zo mzdy žalobkyne pro futuro i neudržateľné. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že iným spôsobom ako podaním žaloby na vyslovenie neplatnosti právnych úkonov nie je možné protiprávny stav v danom prípade zhojiť. Preto v tomto smere súd prvej inštancie akceptoval uplatnený nárok žalobkyňou podľa § 137 písm. c) CSP.

4. Súd prvej inštancie ďalej vykonal dokazovanie oboznámením sa s prostriedkami procesného útoku, a to so závermi odborného vyjadrenia č. 18/2018 znalkyňou v odbore písomoznalectvo, odvetvie ručné písmo PhDr. PaeDr. Eriky Strakovej. Znalkyňa v závere odborného vyjadrenia konštatovala, že podpisy na listine, a to Zmluva o úvere registrovaná pod číslom 606100307 bez akejkoľvek pochybnosti nie sú pravými podpismi žalobkyne, to isté konštatovala o podpise na listine označenej ako rozhodcovská zmluva z identického dňa. Zo záveru odborného znaleckého posúdenia znalkyne z odboru písomoznalectvo odvetvie ručné písmo PhDr. PaeDr. Eriky Strakovej zo dňa 25.06.2019 vyplynula pre súd bez akejkoľvek pochybnosti skutočnosť, že podpis na listine Zmenka 606100307, vystavená v Banskej Štiavnici dňa 31.08.2010 (súd prvej inštancie nesprávne uviedol 31.08.2018), na sumu 3.163,61 Eur nie je autentickým podpisom žalobkyne. Na základe takto vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázanú nad akúkoľvek pochybnosť, že podpisy na zmluve o úvere, rozhodcovskej zmluve, ale ani zmenke nie sú autentickými podpismi samotnej žalobkyne, a preto v nadväznosti na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka, bolo nutné posúdiť tieto právne úkony ako absolútne neplatné právne úkony.

5. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že na základe právnych úkonov, a to zmluvy o úvere, rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej v zmysle § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní a zmenky, ktorá mala byť vystavená samotnou žalobkyňou v Banskej Štiavnici, na základe iniciovania exekučného konania v tomto konaní žalovaným, došlo Exekútorským úradom súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého PhD. so sídlom Záhradnícka číslo 60, Bratislava pod spisovou značkou EX/3610/2014 k výkonu rozhodnutia. Podľa potvrdenia exekútorského úradu zo dňa 22.05.2018 ku dňu podania samotnej žaloby žalobkyňou vymohol exekútorský úrad na základe právneho úkonu, ktorý bol určený ako absolútne neplatný (od počiatku) k vymoženiu sumy 3.544,42 Eur. Ku vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného v neprospech samotnej žalobkyne teda nesporne došlo, výška bezdôvodného obohatenia bola taktiež nesporne preukázaná. Vzhľadom na takto zistený skutkový stav, súd prvej inštancie žalobe vyhovel i v časti uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pozornosti súdu prvej inštancie v súdnej veci neušli podporné dôkazné prostriedky procesného útoku, a to uznesenie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 19Er/190/2014-56, ktorým došlo z dôvodu neplatnosti právnych úkonov k zastaveniu exekúcie vednej proti žalobkyňi, respektíve Trestný rozkaz Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 3T/3/2017-320 zo dňa 03.02.2017, ktorým

trestným rozkazom bola uznaná vina z prečinu úverového podvodu podľa § 222 odsek 1 Trestného zákona a prečinu poškodzovania cudzích práv podľa § 375 odsek 1 písm. a/ Trestného zákona práve mandatarke žalovaného pani Michaely Polievkovej, ktorá mala zmluvu o úvere, rozhodcovskú zmluvu a zmenu ako mandatár žalovaného so žalobkyňou uzatvoriť.

6. Vzhľadom na plný úspech žalobkyne v konaní súd prvej inštancie s prihliadnutím na § 255 CSP rozhodol o priznaní nároku na náhradu trov konania úspešnej účastníčke konania v rozsahu 100 %.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Odvolanie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie odňal žalovanému možnosť konať pred súdom, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné. Poukázal na to, že žalobca v časti určenia neplatnosti právneho úkonu podal žalobu podľa § 137 písm. d) CSP, avšak nepreukázal, z akého osobitného predpisu vyplýva právo domáhať sa určenia neplatnosti právneho úkonu. Zároveň uviedol, že zo žiadneho osobitného predpisu domáhať sa takéhoto určenia nevyplýva. Ustanovenie § 137 písm. c) CSP pripúšťa určovacie žaloby len vo vzťahu k právam a vo vzťahu k právnym skutočnostiam len v prípade, ako to predpokladá osobitný predpis. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť, či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami podľa § 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc zo znenia § 137 písm. d) CSP je možné konštatovať, že CSP v zásade nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žaloby za podmienky, že to vyplýva z osobitného predpisu. Takýmto osobitným právnym predpisom je Zákonník práce, Zákon o dobrovoľných dražbách a Občiansky zákonník. Žalobkyňa sa domáha určenia neplatnosti právnej skutočnosti (neplatnosti právneho úkonu) a nie určenia či tu právo je alebo nie je. Takéto určenie právnej skutočnosti ako vyplýva z § 137 písm. d) CSP je možné len vtedy, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu, pričom určenie neprijateľnosti nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu. Uviedol, že rovnaký názor vyslovil aj Okresný súd Žilina v rozsudku sp.zn. 17Csp/52/2016 zo dňa 07.06.2017. Poukázal na demonštratívny výpočet určujúcich žalôb a na základné princípy CSP, a to na čl. 2, podľa ktorého ochrana práva musí byť spravodlivá a účinná. Vyslovil názor, že ide o naplnenie čl. 5 CSP, teda o zjavné zneužitie práva, ktoré nepožíva právnu ochranu. Tým, že sa žalobkyňa domáha určenia vo vzťahu k tým istým zmluvným dojednaniám tak vydania bezdôvodného obohatenia, ako aj určenia neplatnosti právneho úkonu, ide o nežiadúcu duplicitu.

8. Žalovaný ďalej v odvolaní odmietol, že by z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu. Poukázal na to, že finančné prostriedky pripísané k zmluve o úvere predstavujú zrážky poukazované súdnym exekútorom, ktoré vymohol v exekučnom konaní. Pokiaľ žalobkyňa vyčíslila požadovanú sumu bezdôvodného obohatenia vyčíslenu na podklade súm zrazených jej v exekučnom konaní, poukázal na ustanovenie platné a účinné v čase vykonávania exekúcie, a to na § 61 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“), podľa ktorého navrátenie do predošlého stavu je v exekučnom konaní vylúčené. Preto nie sú naplnené obligatórne podmienky vydania bezdôvodného obohatenia, pretože plnenie, ktoré bolo vymáhané prostredníctvom exekúcie nemôže byť bezdôvodným obohatením. Namietal aj výšku vyčíslenej sumy, ktorú si žalobkyňa uplatňuje. Žalobkyňa ku dňu podania odvolania zo zmluvy o úvere mu uhradila sumu 2.778,15 Eur, pričom sa nesprávne domáha zaplatenia sumy 3.544,42 Eur, ktorá v sebe zahŕňa aj trovy súdneho exekútora vo výške 865,54 Eur. Suma 865,54 Eur predstavuje trovy exekúcie, ktoré prináležia súdnemu exekútorovi pri výkone exekúcie, na ktorú nemá a nemôže mať žalobkyňa nárok z titulu bezdôvodného obohatenia od žalovaného. Táto suma nie je jeho majetkovým prospechom, týmito finančnými prostriedkami od žalobkyne nedisponuje a nie sú v jeho majetkovej sfére. Preto nie je naplnený obligatórny predpoklad § 451 Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení v tejto výške a žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný v sume, ktorá predstavuje odmenu súdneho exekútora. Nárok žalobkyne vo výške 865,54 Eur preto nemožno považovať za nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka proti žalovanému, taktiež neprichádza do úvahy ani nárok na náhradu škody proti súdnemu exekútorovi podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku a do úvahy neprichádza ani všeobecná zodpovednosť žalovaného alebo súdneho exekútora za spôsobenú škodu podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka.

9. Žalovaný nakoniec v odvolaní vzniesol námietku premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V predmetnom prípade došlo k úhrade poslednej splátky, ktorá je premlčaná v objektívnej trojročnej lehote dňa 09.04.2015, nakoľko všetky splátky

uhradené do dátumu 11.04.2015 sa považujú za premlčané. Vzhľadom na to, nárok žalobkyne bol premlčaný v objektívnej premlčacej dobe v rozsahu 1.109,67 Eur, pričom ide o vykonané platby v dňoch 28.11.2011, 25.11.2014, 05.12.2014, 23.01.2015, 10.02.2015, 06.03.2015, 10.03.2015 a 09.04.2018. Nebolo sporné, že žalobkyňa uplatnila svoj nárok až dňa 11.04.2018. Žalobkyňa tiež nijako skutkovo nepreukázala možnosť uplatnenia 10 ročnej premlčacej doby. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

10. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Vo vyjadrení uviedla, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je náležité a dostatočne odôvodnený s uvedením konkrétnych skutočností, o ktoré sa pri svojom rozhodovaní opiera a z ktorých vychádzal. Nesúhlasila s tvrdeniami žalobcu uvedenými v odvolaní a vyslovila názor, že v tomto prípade ide o určenie právnej skutočnosti, ktorá vyplýva z osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), konkrétne § 11 ods. 4. Poukázala na skutočnosť, že v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom vedenom pod sp.zn. 19Er/190/2014, v ktorom vystupuje ako povinná, podala návrh na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a jej zastavenie. Predmetné exekučné konanie je voči jej osobe vedené na podklade právnych úkonov, neplatnosti ktorých sa domáha v tomto konaní, pričom exekučný súd v tomto konaní právny vzťah medzi ňou a žalovaným posúdil ako spotrebiteľský. Tvrdila, že v jej prípade prípustnosť určovacej žaloby podľa § 137 písm. d) CSP je daná. Aj naďalej tvrdila, že so žalovaným neuzavrela ani nepodpísala zmluvu o úvere a ani nikdy nespĺnomocnila inú osobu na vykonanie takéhoto právneho úkonu v jej mene. Nepodpísala ani žiadne súvisiace dokumenty v súvislosti s predmetnou zmluvou. Stotožnila sa s názorom súdu prvej inštancie, že iným spôsobom, ako podaním žaloby na vyslovenie neplatnosti právnych úkonov nie je možné vzniknutý protiprávny stav v jej prípade zhojiť.

11. K vydaniu bezdôvodného obohatenia a k námietke premlčania uviedla, že dlhé obdobie bola nútená plniť nie dobrovoľne, ale na základe rozhodnutia vydaného na podklade absolútne neplatného právneho úkonu a mala za to, že pokiaľ súd vyhovie jej žalobe, jej nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je daný v celom rozsahu. K námietke premlčania, ktorú žalovaný uplatnil prvýkrát až v odvolaní uviedla, že ak nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia tvorí jeden celok, čo v jej prípade tvorí, premlčacie doby začínajú plynúť až po skončení bezdôvodného obohacovania sa, pričom poukázala na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 16Co/486/2016 zo dňa 24.04.2017. Nakoľko žalovaný prijímal plnenie z neplatného právneho úkonu postupne, dochádzalo u neho k pokračujúcemu získavaniu majetkových hodnôt, a preto premlčacia doba môže začať plynúť až po skončení tohto bezdôvodného obohatenia sa, nakoľko Okresný súd Žiar nad Hronom vydal vo veci dňa 02.05.2018 uznesenie, ktorým nariadil neodkladným opatrením povinnosť jej zamestnávateľovi zdržať sa výkonu zrážok zo mzdy, mala za to, že až od tejto doby začína plynúť premlčacia doba. Na záver vyslovila názor, že v tomto prípade ide o plynutie 10 ročnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, nakoľko konanie finančného agenta žalovaného p. Michaely Poljovkovej bolo úmyselné a trestné a uvedená osoba bola Trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 3T 3/2017 a rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 1T 89/2016 uznaná vinnou za konanie, ktorého sa okrem nej dopustila aj voči iným osobám. Uvedené rozhodnutia potvrdzujú ňou tvrdené skutočnosti a že nikdy so žalovaným žiadnu zmluvu o úvere, rozhodcovskú zmluvu ani zmenu nepodpísala. Taktiež neobdržala od žalovaného, resp. p. Michaely Poljovkovej žiadne finančné prostriedky. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. K vyjadreniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Vo vyjadrení uviedol, že trvá na svojom odvolaní v celom rozsahu. Navrhol, aby odvolací súd rozhodol tak, ako navrhol v odvolaní.

13. K vyjadreniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Vo vyjadrení uviedla, že zotrváva na svojom vyjadrení k odvolaniu a na všetkých skutočnostiach v ňom uvedených.

14. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací podľa § 34 CSP, prejednal odvolanie žalovaného v rozsahu danom ustanovením § 379 CSP, rešpektujúc svoju viazanosť odvolacími dôvodmi podľa § 380 CSP, nenariadil pojednávanie, pretože nepovažoval za potrebné doplniť alebo zopakovať pojednávanie

(§ 385 ods. 1 CSP) a contrario a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného proti prvej, druhej a tretej výrokovej vete napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie je dôvodné, a preto napadnutý rozsudok v tejto časti podľa § 388 CSP zmenil. Odvolanie žalovaného proti štvrtej výrokovej vete napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nie je dôvodné, a preto podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti ako vecne správny potvrdil.

15. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobkyňa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 12.04.2018 v spojení s doplnením žalobného návrhu zo dňa 22.05.2018 sa proti žalovanému domáhala určenia neplatnosti zmluvy o úvere, rozhodcovskej zmluvy a zmenky podľa § 137 písm. c) CSP a zaplata sumy 3.544,42 Eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobu odôvodnila tým, že so žalovaným nikdy žiadnu zmluvu o úvere, rozhodcovskú zmluvu a ani zmenku nepodpísala a tiež že žiadne finančné prostriedky od žalovaného, resp. od pani Michaely Poljovkovej neobdržala. Na preukázanie svojho tvrdenia predložila Odborné vyjadrenie vypracované znalkyňou v odbore Písmoznalectvo, odvetvie Ručné písmo (identifikácia pisateľa) PhDr. PaedDr. Erikou Strakovou č. 18/2018 z ktorého vyplýva, že podpisy na listine - Zmluva o úvere a Rozhodcovská zmluva nie sú pravým podpisom žalobkyne a Odborné vyjadrenie - doplňujúce č. 1 vypracované znalkyňou v odbore Písmoznalectvo, odvetvie Ručné písmo (identifikácia pisateľa) PhDr. PaedDr. Erikou Strakovou č. 32/2019 z ktorého vyplýva, že podpis na zmenke nie je pravým podpisom žalobkyne. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právnych úkonov odôvodnila tým, že jej právne postavenie je bez určenia neplatnosti ohrozené a neisté vzhľadom na skutočnosť, že sú jej vykonávané zrážky zo mzdy, v dôsledku ktorých a ocitla v ťažkej a zložitej finančnej situácii a že existuje tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty, ktorý je ohrozením jej právneho postavenia, ktorý nemožno odstrániť iným právnym prostriedkom. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia odôvodnila tým, že voči jej osobe je nezákonne vedená exekúcia súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým pod sp.zn. EX 3610/14, v ktorej súdny exekútor v prospech žalovaného vymohol sumu 3.544,42 Eur. K žalobe žalobkyne sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 18.06.2018, v ktorom spochybnil existenciu naliehavého právneho záujmu žalobkyne na určení neplatnosti právnych úkonov podľa § 137 písm. c) a d) CSP a odmietol, že by z jeho strany došlo k bezdôvodnému obohateniu. Vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného zo dňa 04.01.2019 žalobkyňa uviedla, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právnych úkonov vyplýva osobitného predpisu, ktorým je zákon o spotrebiteľských úveroch.

16. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

17. Citované ustanovenie § 385 ods. 1 CSP nepovažuje za nutné, aby sa spravidla vždy nariaďovalo pojednávanie. Zakotvilo pravidlo, podľa ktorého je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie iba v tomto ustanovení vymenovaných prípadoch, t.j. ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. O tom, či je potrebné vo veci zopakovať alebo doplniť dokazovanie, rozhoduje výhradne odvolací súd.

18. Odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie v predmetnej veci vykonal vyčerpávajúce dokazovanie a skutkové zistenia ohľadne určenia, či na strane žalobkyne existuje naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere, rozhodcovskej zmluvy a zmenky a zaplata sumy 3.544,42 Eur titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Preto odvolací súd nepovažoval za potrebné zopakovať ani dopĺňať vykonanie dokazovania, preto podľa § 385 ods. 1 CSP dospel k záveru, že nie je potrebné na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie. Odvolací súd zároveň uvádza, že pri rozhodovaní o odvolaní žalovaného neaplikuje žiadne ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom posúdení nebolo použité a bolo by pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce. Odvolací súd preto nepovažoval za potrebné vyzvať strany sporu podľa § 382 CSP, aby sa vyjadrili k použitiu iného právneho predpisu. Odvolací súd v predmetnej veci nezistil ani existenciu dôležitého verejného záujmu, pretože určenie neplatnosti právnych úkonov (zmluvy o úvere, rozhodcovskej zmluvy a zmenky) a vydanie bezdôvodného obohatenia sa týka ochrany práv a právom chránených záujmov len sporových strán v tomto konkrétnom konaní.

19. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

20. Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

21. Podľa § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka písomne uzavretá dohoda sa môže zmeniť alebo zrušiť iba písomne.

22. Podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

23. Podľa § 137 písm. c) a d) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o
c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

24. Všeobecným predpokladom, aby súd žalobe vyhovel, je právny záujem žalobcu na tom, aby bol vyhovujúci rozsudok pre neho po právnej stránke významný. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je, alebo nie je vtedy, ak je tvrdené právo neisté alebo ohrozené za predpokladu, že vyhovujúcim určovacím rozsudkom možno túto neistotu alebo ohrozenie odstrániť. Žalobca nemá povinnosť preukazovať naliehavý právny záujem na určení existencie, resp. neexistencie práva v prípade, ak právny záujem vyplýva z osobitného predpisu. V takomto prípade žalobca nemá ani povinnosť uviesť v žalobe tvrdenia, že naliehavý právny záujem je daný.

25. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že odvolanie žalovaného v časti určenia neplatnosti právnych úkonov - zmluvy o úvere, rozhodcovskej zmluvy a zmenky je dôvodné. Odvolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného vyjadrenom v odvolaní, že na určení neplatnosti týchto právnych úkonov na strane žalobkyne neexistuje naliehavý právny záujem vyplývajúci z § 137 písm. c) a d) CSP. Z vykonaného dokazovania mal odvolací súd preukázané, že žalobkyňa nepodpísala zmluvu o úvere. Vzhľadom na to, že žalobkyňa zmluvu o úvere nepodpísala, ide o ničotný právny úkon, t.j. zmluva o úvere medzi stranami nevznikla. Keďže zmluva o úvere nevznikla, žalobkyňa nemala v predmetnom konaní naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere uzavretej medzi ňou a žalovaným podľa § 137 písm. c) CSP. Z toho istého dôvodu by nebolo možné považovať právny vzťah vzniknutý medzi stranami sporu ani za vzťah spotrebiteľský, na ktorý by sa vzťahovali ustanovenia právnych predpisov upravujúcich spotrebiteľské právo. Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že žalobkyňa mala naliehavý právny záujem na určení, že zmluva o úvere uzavretá medzi ňou a žalovaným je neplatná.

26. Z obsahu spisu mal odvolací súd tiež za preukázané, že žalobkyňa nepodpísala ani rozhodcovskú zmluvu a zmenku, ktorá zabezpečovala plnenie zo zmluvy o úvere uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným. Odvolací súd preto dospel k záveru, že aj uvedené právne úkony sú ničotnými právnymi úkonmi a že z tohto dôvodu žalobkyňa na určení neplatnosti týchto právnych úkonov nemala naliehavý právny záujem. Súd prvej inštancie preto nesprávne právne vec posúdil, keď dospel k záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení, že rozhodcovská zmluva je neplatná a že zmenka vystavená žalobkyňou je absolútne neplatným úkonom.

27. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

28. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

29. V ustanovení § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka je vyjadrená všeobecná zásada, že ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí toto obohatenie vydať. Dôvodom vzniku záväzku je získanie bezdôvodného obohatenia na úkor iného. Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu, majetkový prospech získaný plnením z právneho dôvodu, ktorý

tu síce spočiatku existoval, ale potom dodatočne odpadol a majetkový prospech získaný z nestatočných zdrojov.

30. Odvolací súd ďalej z obsahu spisu zistil, že žalobkyňa predložením Odborného vyjadrenia č. 18/2018 a Odborného vyjadrenia č. 32/2019 vypracovaných znalkyňou v odbore Písomoznalectvo, odvetvie Ručné písmo (identifikácia pisateľa) hodnoverným spôsobom preukázala, že žalobkyňa nepodpísala zmluvu o úvere, ani rozhodcovskú zmluvu a zmenku, ktorá slúžila na zabezpečenie plnenia zo zmluvy o úvere. Keďže žalobkyňa uvedené právne úkony nepodpísala, medzi stranami nemohol vzniknúť ani žiadny právny vzťah. Z uvedeného dôvodu odvolací súd dospel k záveru, že išlo neexistujúci právny úkon, na základe ktorého žalovaný získal majetkový prospech, pretože žalovaný si svoju pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere a zmenky, ktorých neplatnosti sa žalobkyňa domáhala v tomto konaní uplatnil v exekučnom konaní vedenom súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD. pod sp.zn. EX 3610/2014. Z listinného dôkazu predloženého žalobkyňou - odpovede súdneho exekútora zo dňa 22.05.2018 mal odvolací súd preukázané, že súdny exekútor v tomto exekučnom konaní od žalobkyne vymohol sumu v celkovej výške 3.544,42 Eur pozostávajúcu z vymoženej pohľadávky žalovaného vo výške 2.663,65 Eur a vymožených trov exekúcie vo výške 880,77 Eur. Vzhľadom na to, že žalovaný sa v exekučnom konaní domáhal vymožená svojej pohľadávky vzniknutej z neexistujúceho právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným na základe zmluvy o úvere, rozhodcovskej zmluvy a zmenky, ktoré odvolací súd posúdil ako neexistujúce (ničotné) právne úkony, suma vymožená súdnym exekútorom v celkovej výške 3.544,42 Eur predstavuje bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného. Z uvedeného dôvodu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe správne zisteného skutkového stavu dospel k správne záveru, že žalobkyňou uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.544,42 Eur je dôvodný.

31. Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

32. Podľa § 152 CSP hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

33. Na záver odvolací súd konštatuje, že pokiaľ žalovaný v odvolaní vzniesol námietku premlčania, nie je možné akceptovať túto námietku uplatnenú žalovaným v odvolaní. Žalovaný túto námietku premlčania uplatnil ako prostriedok obrany upravený v § 152 CSP, uplatnenie ktorého zákon v ustanovení § 366 CSP nepripúšťa, pretože v danom prípade nie je možné konštatovať, že by žalovaný námietku premlčania, ako prostriedok procesnej obrany bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvej inštancie. Vzhľadom na to, v danom prípade neboli splnené zákonné predpoklady uvedené v § 366 CSP na použitie námietky premlčania ako prostriedku procesnej obrany žalovaným v odvolacom konaní, odvolací súd na námietku premlčania žalovaného uplatnenú v odvolaní neprihliadal.

34. S poukazom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovaného proti prvej, druhej a tretej výrokovej vete je dôvodné, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti podľa § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a že súd prvej inštancie na základe správne zisteného skutkového stavu predmetnú vec v napadnutej časti štvrtej výrokovej vety, ktorou žalobkyňa priznal bezdôvodné obohatenie správne právne posúdil, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti štvrtej výrokovej vety podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

35. Odvolací súd rozhodol o trovách konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania podľa ust. § 396 ods. 2, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobkyňa mala v predmetnom súdnom spore úspech v časti vydania bezdôvodného obohatenia. Žalovaný mal úspech v časti, ktorou odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu v časti o určenie neplatnosti zmluvy o úvere uzavretej medzi

žalobkyňou a žalovaným, o určenie neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a o určenie, že zmenka vystavená žalobkyňou je neplatným právnym úkonom zamietol. Odvolací súd preto dospel k záveru, že úspech strán sporu je približne rovnaký, a preto žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania.

36. Rozsudok bol jednohlasne schválený členmi odvolacieho senátu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).